

**Lista tematów na egzamin wewnętrzny z języka polskiego**  
**na rok szkolny 2014/2015 dla uczniów Zespołu Szkół Nr 18 w Warszawie.**

## *LITERATURA*

1. Konfrontacja ideałów z rzeczywistością. Jak wobec niej zachowują się bohaterowie? Omów temat na wybranych przykładach.
2. Na wybranych przykładach z różnych epok wyjaśnij funkcję konwencji onirycznej w kreowaniu świata przedstawionego.
3. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza. Omów na wybranych przykładach (np. J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza, J. Słowackiego, A. Wata, W. Odojewskiego, F. Kafki, M. Bułhakowa).
4. Relacje między człowiekiem a Bogiem. Przedstaw różne rozstrzygnięcia tego dylematu w wybranych tekstach.
5. Rola pracy w kreowaniu obrazu bohatera literackiego. Przedstaw na wybranych przykładach.
6. Emigracja jako jeden z tematów literatury polskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
7. Przedstaw literacki obraz miasta w wybranych utworach XIX i XX wieku.
8. Różne kreacje ludzi sprawujących władzę. Omów na wybranych przykładach.
9. Literatura faktu. Analiza i interpretacja tego zjawiska kulturowego XX wieku na wybranych przykładach.
10. *Zabił się – młody*. Przedstaw motyw samobójstwa w utworach z różnych epok.
11. Oblicze władcy. Przedstaw sposoby funkcjonowania tego motywu w literaturze.
12. Motyw utopii w literaturze. Omów jego funkcje, odwołując się do wybranych tekstów.
13. Tatry w polskiej literaturze – omów różne sposoby prezentacji i funkcje tego tematu, odwołując się do wybranych przykładów.
14. Groteska w literaturze i jej artystyczne konsekwencje. Omów na wybranych przykładach.
15. Motywy animalistyczne w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
16. Dom rodzinny – oaza spokoju, miejsce konfliktów, wspomnienie... . Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich.
17. Rola podróży w biografii bohatera literackiego. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
18. Portret mieszczanina – sposoby jego kreacji i funkcje. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów z literatury polskiej i obcej.
19. Dialog z koncepcją miłości romantycznej w literaturze następnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
20. Dokumentaryzm i kreacjonizm literatury XX wieku. Rozważ problem, odwołując się do wybranych przykładów.
21. Czym dla bohatera może być samotność? Zinterpretuj zagadnienie w oparciu o wybrane teksty kultury.

22. Etos inteligenta i jego demaskacja. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
23. Jak przedstawiane są relacje ojciec – syn w wybranych dziełach z dziedziny literatury i sztuki?
24. Świat jako labirynt. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
25. Człowiek ukształtowany przez epokę, w której żyje; jego dążenia i lęki – omów problem, odwołując się do wybranych tekstów kultury jednego okresu literackiego.
26. Różne sposoby kształtowania narracji w dziele literackim. Przedstaw i omów na wybranych przykładach.
27. Wzajemne przenikanie świata realnego i fantastycznego w utworach literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
28. Dzieło literackie świadectwem walki człowieka o sens cierpienia. Zanalizuj problem na podstawie wybranych dzieł literatury.
29. Przeszłość – dająca siłę czy obciążająca? Zinterpretuj rolę wspomnienia w wybranych utworach literackich.
30. Taniec to ważny i częsty motyw w literaturze. W jaki sposób funkcjonuje on w wybranych przez Ciebie utworach literackich?
31. Literackie wizje wsi. Omów i porównaj sposoby przedstawienia motywu na przykładzie utworów z różnych epok.
32. Bohater, który nie akceptuje swojego czasu i swojego miejsca. Przedstaw i zinterpretuj istotę buntu wybranych bohaterów literackich.
33. Inspiracje szekspirowskie w polskich dramatach romantycznych. Rozważ problem na wybranych przykładach.
34. Kamienny? Zadżumiony? Inny? Świat ukazany w literaturze XX wieku. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
35. Mitologizowanie historii w literaturze różnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
36. Gilgamesz, Hektor, Roland a kultura końca drugiego tysiąclecia. Rozważ, czy wartości uosobione we wskazanych bohaterach pozostaną aktualne.
37. Z kogo się śmiejecie? Z Samych siebie się śmiejecie!... Zanalizuj funkcje komizmu i satyry na przykładzie wybranych utworów.
38. Kobiecość – przekleństwo czy dar? Przedstaw sposoby ukazywania kobiet w literaturze.
39. Osąd społeczeństwa w literaturze. Przedstaw i omów najoryginalniejsze – Twoim zadaniem – przykłady takich sądów.
40. Wizerunki Żyda w polskiej literaturze. Rozważ temat na podstawie dowolnie wybranych dzieł literackich.
41. Polacy w satyrze i karykaturze literackiej. Przedstaw sposoby kreowania portretów i ich funkcje.
42. Żywotność tradycji romantycznej w literaturze następnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
43. Historia jako temat i jako pretekst w polskiej epice XIX i XX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
44. Człowiek wobec moralnej powinności. Przedstaw problem na podstawie dowolnie wybranych dzieł literackich.

45. W jaki sposób przejawia się obecność duchowości św. Franciszka z Asyżu w literaturze XIX i XX wieku? Rozważ problem na podstawie dowolnie wybranych utworów.
46. Przedstaw kreacje bohaterów, którzy doświadczyli okrucieństw II wojny i próbują odbudować świat wartości.
47. Życie jako teatr. Różne ujęcie tego motywu w wybranych utworach literackich.
48. Tragizm w literaturze polskiej i powszechnej. Przedstaw różne realizacje tej kategorii na podstawie dowolnie wybranych dzieł literackich.
49. Analizując wybrane teksty, scharakteryzuj cele publicystyki oświeceniowej i współczesnej. Porównaj wykorzystane w nich środki wyrazu.
50. Biblia w literaturze. Na podstawie analizy tekstów literackich różnych epok przedstaw sposoby i funkcje nawiązań do tej Księgi.
51. Różne kreacje narratora i ukształtowania narracji w epice – analiza wybranych utworów.
52. Motyw nieszczęśliwej miłości. Rozważ jego znaczenie i sposób prezentacji, analizując dowolnie wybrane teksty literackie.
53. Różne obrazy przyrody w literaturze. Przedstaw sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
54. Felieton w literaturze polskiej – przedstaw historię oraz zanalizuj przykładowe realizacje tego gatunku.
55. Stroje bohaterów literackich jako element charakterystyki. Omów na wybranych przykładach.
56. Świat przedstawiony w literaturze fantasy. Omów sposób jego kreacji w wybranych utworach.
57. Przedstaw różne ujęcia motywu zdrady, analizując wybrane utwory literackie różnych epok.
58. Cierpienie jako element modelujący ludzką osobowość. Rozważ na wybranych przykładach z literatury.
59. Polemiki, spory, prowokacje – starcia pokoleń literackich. Omów na przykładach wybranych utworów.
60. Motyw wędrówki w literaturze. Omów różne jego wersje w wybranych utworach.
61. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze – omów sposoby ich przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.
62. Przedstaw charakter kultury wiejskiej na przykładzie wybranych utworów z różnych epok.
63. Pokora jako jeden z motywów biblijnych. Omów na podstawie wybranych utworów literackich.
64. Portret mieszczanina – sposoby jego kreacji i funkcje. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów z literatury polskiej i obcej.
65. Polska pieśń narodowa – jej odmiany, funkcje i związki z dziejami narodu.
66. Etos wieśniaka w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
67. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach z różnych epok.
68. Obraz zaświatów w literaturze. Przedstaw i zinterpretuj na przykładach utworów z różnych epok.

69. Orient jako inspiracja pisarzy wielu epok. Zanalizuj różne sposoby funkcjonowania tego motywu w literaturze.
70. Przedstaw sposoby wyrażania uczuć do kobiety w twórczości wybranych poetów różnych epok.
71. Przedstaw motyw kariery w wybranych utworach literackich różnych epok.
72. Przedstaw na wybranych przykładach obrazy Niemców w literaturze polskiej różnych epok.

## *ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI*

1. Rozważ funkcjonowanie motywu czterech pór roku w wybranych tekstach kultury.
2. Zaprezentuj motyw karczmy i jej znaczenie w wybranych tekstach kultury.
3. Dworek szlachecki jako motyw w literaturze i malarstwie. Przedstaw na wybranych przykładach.
4. Powstanie styczniowe w literaturze i filmie. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
5. Omów i oceń wybrane adaptacje filmowe polskiej klasyki literackiej.
6. Rola mitu dzieciństwa i wspomnień z dzieciństwa. Zinterpretuj zagadnienie w oparciu o wybrane teksty kultury
7. Dzieła sztuki malarskiej w literaturze i sztuce – ich rola i znaczenie. Poddaj analizie wybrane przykłady.
8. Echa powstania listopadowego w literaturze i sztuce. Zaprezentuj różne sposoby funkcjonowania tego motywu w wybranych dziełach.
9. Zaprezentuj związek literatury z muzyką. Przywołaj wybrane przykłady z różnych epok.
10. Związki malarstwa impresjonistycznego i literatury przełomu XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
11. Katastroficzne wizje i obrazy zagłady w dziełach literackich i filmowych (analiza wybranych dzieł).
12. Na wybranych przykładach omów poetyckie i malarskie przedstawienia gór. Zinterpretuj dostrzeżone analogie i różnice.
13. Dziecko jako bohater literatury i sztuki. Przedstaw różne kreacje na wybranych przykładach.
14. Zaprezentuj różne ujęcia motywu Stabat Mater w literaturze i sztuce.
15. Kreacje Żydów w literaturze, malarstwie i filmie. Omów na wybranych przykładach.
16. Literacki i filmowy obraz ojca. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
17. Dzieło literackie a jego adaptacja. Przedstaw na przykładzie wybranych filmów A. Wajdy.
18. Różnorodne ujęcia motywu ogrodu w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
19. Wpływy orientalne w literaturze i sztuce romantycznej. Podaj przykłady i omów funkcje.
20. Moralna odpowiedzialność jednostki za swe czyny. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich i filmowych.
21. Kobiety w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach, poddając analizie sposób ich kreacji.
22. Dawne i współczesne wzorce rodziny. Omów zagadnienie na podstawie literatur, filmu i serialu telewizyjnego.
23. Strój i rekwizyt jako element znaczący w literaturze i filmie. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
24. Wpływ historii na losy bohaterów literackich. Odwołaj się do tekstów literatury z różnych epok.

25. Sztuka to sposób osławiania śmierci. Zanalizuj mechanizm powstania i funkcjonowania tekstów kultury realizujących tę zasadę.
26. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie. Analiza porównawcza dzieł.
27. Różne ujęcia motywu piekła w literaturze i malarstwie. Przeanalizuj na wybranych przykładach.
28. Podróż jako motyw nie tylko literacki. Rozwiń temat w oparciu o wybrane przykłady.
29. Artysta jako bohater literacki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
30. Sposoby kreowania bohatera w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
31. Motyw labiryntu w literaturze i sztuce. Omów temat na wybranych przykładach.
32. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
33. Rozważ rolę inspiracji mitologicznych, odwołując się do przykładów z literatury i innych dzieł sztuki.
34. Różnorodne artystyczne inspiracje historii w literaturze i malarstwie. Omów temat na wybranych przykładach.
35. Rola tradycji biblijnej w kulturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
36. Alegoria i symbol jako środki wyrazu w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
37. Jakie stanowisko wobec narodowych mitów i legend zajmuje film i literatura XX wieku? Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
38. Literacki i filmowy obraz matki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
39. Motyw cierpienia w literaturze i sztuce. Omów na podstawie wybranych dzieł sztuki.
40. Rodzice i dzieci w literackim przekazie i obrazach filmowych w konfrontacji z Twoim modelem życia rodzinnego. Rozwiń zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów oraz przedstaw swoje stanowisko.
41. Kultura antyczna źródłem inspiracji literatury i sztuki różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
42. Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
43. Miasto pełne tajemnic. Porównaj obrazy wybranego przez siebie miasta ukazane w różnych tekstach kultury.
44. Koncepcje piękna w literaturze, malarstwie i architekturze. Analiza wybranych dzieł.
45. Omów zjawisko funkcjonowania kiczu w kulturze, analizując wybrane przykłady z różnych dzieł sztuki.
46. Historia narodu polskiego jako ważne źródło inspiracji dla literatury i sztuki. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.
47. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
48. Wybitne postacie historyczne i sposób ich kreacji w literaturze, malarstwie i filmie. Omów na wybranych przykładach.

## JĘZYK

1. Cele i sposoby wykorzystania języka w Internecie. Omów i oceń zjawisko, odwołując się do przykładów.
2. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
3. Gwara szkolna na tle języka literackiego. Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
4. Język narzędziem manipulacji. Omów problem, akcentując moralną odpowiedzialność za słowo.
5. Język piosenek młodzieżowych. Wyjaśnij, jakie tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny znalazły w nim odzwierciedlenie.
6. Język ezopowy w literaturze. Omów, wykorzystując odpowiedni materiał literacki.
7. Język prasy sportowej. Omów cechy stylu charakterystyczne dla tej odmiany publicystycznej.
8. Język tytułów prasowych. Omów zagadnienie i przedstaw przykłady.
9. Zanalizuj i oceń najciekawsze nazwy sklepów, restauracji w swojej miejscowości. Wyjaśnij, jakie tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny znalazły w nich odzwierciedlenie.
10. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
11. Na wybranych przykładach omów zjawisko stylizacji gwarowej i jej funkcje w literaturze.
12. Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich (na przykładzie przysłów o określonej tematyce).
13. „Twoja mowa Cię zdradza”. Omów zróżnicowanie środowiskowe języka na podstawie wybranych przykładów.
14. Język w służbie satyry dawniej i dziś. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
15. Zapożyczenia językowe. Omów problem i oceń zasadność najnowszych zapożyczeń w języku polskim.
16. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Omów problem, analizując przykłady ze współczesnej polszczyzny.
17. Język utworów Gombrowicza i Witkacego jako wyzwanie wobec tradycji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
18. Współczesne zapożyczenia angielskie. Omów sposoby adaptacji anglicyzmów i ustosunkuj się do zasadności ich wprowadzenia do polszczyzny.
19. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego (na konkretnych przykładach).
20. Językowe sposoby wyrażania uczuć w listach. Omów na wybranych przykładach.
21. Język jako źródło nieporozumień. Omów na wybranych przykładach.
22. Omów sposoby i funkcje archaizacji w dziele literackim.
23. Językowe sposoby wyrażania uczuć w listach Twojego pokolenia i pokolenia romantyków. Analiza przykładów.
24. Czy w Kościele mówi się wciąż tak samo? Porównaj język dawnych i współczesnych kazań i homilii.

25. Błędy w stałych związkach wyrazowych i ich związek z komizmem językowym. Omów zagadnienie na podstawie wybranych fragmentów tekstów literackich lub wypowiedzi.
26. Oceń poprawność językową w wybranych tekstach prasowych. Scharakteryzuj kryteria, którymi się posłużyłeś.
27. Specyfika języka bohaterów literatury science-fiction. Omów na przykładach wybranych utworów.
28. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
29. Dokonując analizy języka różnych reklam wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
30. Językowe środki kształtowania wypowiedzi w literaturze współczesnej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
31. Rola neologizmów w tworzeniu literackiego obrazu świata. Omów zagadnienie na podstawie wybranych tekstów poetyckich.
32. Sens i język grafitti. Omów na wybranych przykładach.
33. Frazeologizmy w polszczyźnie – omów zjawisko, przedstaw ich funkcjonowanie oraz komunikacyjne wartości.
34. Retoryczne środki wyrazów. Zanalizuj je i porównaj na przykładach publicystyki dawnej i współczesnej.
35. Kolokwializmy w poezji i ich funkcje. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.